

Ägor/Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Organisation Region Värmland	Version 1
Dokumentägare Monika Carlson Hygiensjuksköterska	Fastställare Andreas Harling Bitr smittskyddsläkare/överläkare vårdhygien	Giltig fr.o.m. 2024-11-11	Giltig t.o.m. 2026-11-11

Tvättställ

Gäller för: Hälso- och sjukvård, Kommunal vård och omsorg

Tvättställ, framför allt avlopp och vattenlås, innehåller mycket bakterier. Bakterier som trivs i fuktig miljö lever ofta i biofilm som bildas i avloppsledningar, kranar och på andra delar av tvättställ. Biofilm och bakterier gynnas om de tillförs näring som till exempel drycker, infusionsvätskor, sondmat och kroppsvätskor – det vill säga nästan allt annat än vatten som hålls i tvättstället. Bakterier och biofilm gynnas även av stillastående vatten.

Det finns fall av utbrott på sjukhus med koppling till tvättställ och miljön runt omkring. Det är framför allt de mest infektiösa patienterna som riskerar att drabbas. Risken ökar om det är dålig avrinning eller om vattenstrålen träffar bottensilen. Stänk från tvättställ kan innebära risk för smittspridning. Det är viktigt att personalen har kunskap om den riskmiljön tvättställ kan innebära för patienterna och att de informerar och hjälper patienterna att använda dem rätt.

Allmänt om tvättställ

- Sträva efter separata tvättställ för medarbetares handhygien och patienters personliga hygien. I första hand använder patienten tvättstället på toaletten och vårdpersonalen tvättstället på vårdrummet alternativt sluss eller förrum.
- Ha en storlek och utformning som tillåter tvättning av händer och underarmar utan spill på golvet (minst 450 x 600 mm).
- Ska inte ha bottenpropp eller bräddavlopp.
- Monteras antingen tätt mot vägg, eller med ett avstånd av ca 4 cm mellan vägg och tvättställ. Infällda hoar i bänkskivor ska inte finnas.
- Ska förses med engreppsblandare, som monteras så att vattenstrålen inte träffar bottensilen för att undvika stänk.
- Blandare ska kunna genomspolas med varmt vatten (minst 50 °C) för att minska legionellaväxt.
- Tillhörande utrustning: vägghängda hållare för flytande tvål och handdesinfektionsmedel, hållare för torkpapper/engångshanduker och väggmonterad hållare för avfallspåse.
- Tvättställen ska utformas så att stänk på rena ytor, kläder och golv undviks, och placeras om möjligt minst 2 m från vårdplatsens huvudände och från rena ytor.

Hantering tvättställ

- Använd inte tvättställ som avlastningsyta. Ordna vid behov en hylla för patientens hygienartiklar. Hyllan ska placeras så att stänk undviks.
- Placera inte rent material, läkemedel eller dylikt på/vid tvättstället.
- Håll inte ut överbliven dryck i tvättstället. Hålls i diskho i avdelningsköket.
- Håll inte ut infusionsvätskor i tvättstället.
- Håll inte ut tvättvatten från tvättfat i tvättstället. Hålls i spoldesinfektor eller toastol.
- Vid uppdukning av sterilt/rent material: Håll ett avstånd från tvättstället på ca 2 meter.

Utarbetad av: Monika Carlson och Helen Jansson